

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

Indhold

Indledning	2
Derfor bør lovforslaget trækkes tilbage	2
Lovgivning til en alt for heterogen målgruppe	2
Uklart sprogbrug i lovgivningen	3
Behov for synlighed, kontinuitet og evaluering i indsatser for vores målgruppe	3
Dokumentation af magtanvendelse	4
Vedrørende ændringsforslag om ”kortvarig fastholdelse i personlige hygiejne-situationer”	5
Generelt om låsning af døre/kamerakig:	6
Fastspænding med sele	6
Dokumentation i det nye nævn	7
Fysisk guidning	7
Orienteringspligt	8
Flytning /opsigelse af borger der ikke selv kan give samtykke	8
En spareøvelse?	9

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

Indledning

Dette høringssvar er udarbejdet af Foreningen Svær Autisme – en pårørendeforening for mennesker med autisme, som grundet autismen ikke kan tale egen sag. Vi repræsenterer mennesker med autisme, hvor autismen ledsages af manglende eller begrænset funktionelt sprog og/eller lav IQ. Denne gruppe betegnes nogle gange som mennesker med autisme og samtidig udviklingshæmning, eller blot som mennesker med svær autisme.

De mest udfordrede i gruppen når aldrig en mental alder på et år, andre når mentalt længere. Men for alle med svær autisme gælder det, at der er tale om mennesker som har brug for støtte eller adgang til støtte døgnet rundt, hele livet. Deres liv og trivsel er afhængig af støtte fra andre mennesker. Læs mere på www.sværautisme.dk

Derfor bør lovforslaget trækkes tilbage

Vi finder det bekymrende at man fremsætter så omfattende et lovændringsforslag, som man bl.a. begrundet i anbefalinger fra *Ekspertudvalget på Socialområdet*, når ekspertudvalgets evalueringsrapport endnu ikke er offentliggjort. Udvalgets offentliggjorte delkonklusion omhandlede ikke magtanvendelser.

Ændringsforslagene vedrører ikke et område hvor der er behov for hastelovgivning. Vi mener, at den demokratiske proces tilskrives at tingene foregår i omvendt rækkefølge. Først udkommer rapporten, herefter bliver et lovforslag fremsendt. I hvert fald når man begrundet behovet for lovændringer med fund fra en endnu ikke offentliggjort rapport.

Vi har som forening ikke en jordisk chance for at se hvilken etiske dilemmaer, eller hvilken praktisk virkelighed, der har ligget til grund for forslagene. Vi kan ikke se hvor mange ændringer der skyldes politiske ønsker, herunder ønsker om besparelser, og hvor meget der skyldes ønsker fra aktører på området. Endeligt kan vi ikke se hvilke problemer og udfordringer som lovændringerne løser for vores målgruppe?

Lovforslaget er meget vidtgående og vi tilslutter os andre foreningers bekymring for, at forslaget vil føre til mere unødigt magtanvendelse, tvang og mistrivsel. Derfor er vores opfordring at forslaget i sin helhed bliver trukket tilbage.

I det følgende afsnit er der en mere detaljeret begrundelse for hvorfor de enkelte dele af lovforslagsændringerne rammer helt skævt.

Uanset om en 2. behandling af lovforslaget retter på nogle af de fejl vi påpeger i vores høringssvar, så vil vi understrege, at vi er af den klare opfattelse at hele udkastet til lovforslagsændringer bør trækkes.

Lovgivning til en alt for heterogen målgruppe

Som forening finder vi det generelt uhensigtsmæssigt at man endnu engang laver lovgivning hvor der er sammenblanding af mennesker med ”invaliderende” handicap, mennesker med psykiatriske lidelser, mennesker med demens og unge mennesker, der har begået kriminalitet. Det er en

26-03-2024

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

uhomogen gruppe, som har brug for vidt forskellige indsatser og lovgivning. Mennesker med demens er udspecificeret i del af lovgivningen om fx magtanvendelse jf. Servicelovens kapitel 24 b. Det mener vi sådan set også at vores målgruppe bør være (autisme med lav IQ og/eller manglende/begrænset funktionelt sprog).

I lovgivningen benytter man tillige begrebet psykisk funktionsnedsættelse. Det er også i sig selv en paraplybetegnelse, der dækker over en uhomogen gruppe. Vi mener derfor, at der bør bruges et retvisende sprog om mennesker i vores målgruppe, dvs. mennesker med en handicap der inkluderer lav IQ og/eller manglende sprog. Ellers bliver lovgivningen for upræcis og dårlig tilpasset vores målgruppe.

Derfor vil vores anbefaling være at denne lovgivning såvel som anden lovgivning i højere grad distingvere mellem bl.a. handicap, psykiske lidelser og kriminalitet.

Uklart sprogbrug i lovgivningen

Vi ønsker som forening, at man i lovttekster bruge et præcist sprogbrug. Vi ser i lovgivningen at der mange steder bruges udtrykkes ” varig nedsat psykisk funktionsevne”, mens der andre steder skelnes mellem fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsættelse. Det bør være beslutningstagere, som definerer, hvem der er omfattet af hvilke dele af loven. Det bør ikke være op til fortolkningen af loven, hvilke grupper der er omfattet af hvilke dele. Vi opfordrer derfor til, at lovgivningen ekspliciterer, hvornår der er tale paragraffer som gælder mennesker med kognitivt nedsat funktionsniveau (lav IQ) og hvornår der ikke er.

Behov for synlighed, kontinuitet og evaluering i indsatser for vores målgruppe

For vores målgruppe (autisme med lav IQ og/eller manglende/begrænset funktionelt sprog) gælder det, at de ikke selv har mulighed for at afrapportere eller fortælle om hvad der sker i deres liv. Den eneste måde at følge op på om de trives, er ved at sikre dokumentation.

Derfor skal ansatte omsorgspersoner netop løbende lave noter for en persons dagligdag: Det kan være, hvad de spiser, hvilke aktiviteter de har lavet i løbet af dagen, hvordan de har sovet, hvornår de har fået medicin, hvem der var pædagog / omsorgsperson på et givent tidspunkt, hvor lang tid de har siddet stille uden aktivitet, om de har været selvskadende, og selvfølgelig om der har været brugt magtanvendelse. Den eneste måde man kan sikre deres velfærd og trivsel, og forbedre den pædagogiske indsat er ved at have en god dokumentation. Det sikrer også løbende god overlevering mellem ansat omsorgspersonale, og det skal der sættes ressourcer af til således, at ansatte har tid til at skrive og læse. De her mennesker kommer aldrig til selv at kunne tale egen sag, de er de for handicappede til.

Vores målgruppes handicap betyder pr. definition at de har svært ved at samarbejde eller følge en nye instruktion. Enhver magtanvendelse – forhåndsgodkendt eller ej – kan være en konsekvens af at den socialpædagogiske indsats ikke har ramt rigtigt. På samme måde som hvis man kun har en trappe til en kørestolsbruger, og man er nødt til at bære en kørestolsbrugeren op ad trappen.

26-03-2024

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

Løsningen er ikke at bære mere, men at omtænke aktiviteten eller boligindretningen for at imødegå borgerens behov.

Mennesker som kan samtale og referere en given situation til udenforstående, er i en fundamentalt anden situation end vores målgruppe. Derfor er det vigtigt at enhver magtanvendelse dokumenteres som led i forståelsen af en borgers situation.

Derfor er det fundamentalt forkert og ude af proportion ikke at dokumentere enhver magtanvendelse (forhåndsgodkendt eller ej) for vores målgruppe, samt at udvide beføjelser for brug af magtanvendelser.

Vi ved at mennesker i vores målgruppe har en væsentlig lavere gennemsnitlige levealder er hvad tilfældet er for den øvrige del af befolkningen. Ofte pga. manglende adgang til sundhed. Vi ved også, at disse mennesker ikke ofte er ude af stand til at fortælle om ubehag og smerte. Vi ved erfaringsmæssigt som forening, at fx udadreagerende adfærd kan skyldes uopdagede somatiske lidelser eller smerte. Derfor er det ekstra-ekstra vigtigt, at magtanvendelser analyseres.

Dokumentation af magtanvendelse

Vi finder det stærkt problematisk at lovforslaget mange steder på forskellig vis lægger op til mindre registrering og dokumentation af magtanvendelser (forhåndsgodkendte eller ej).

Viden om omfang og type af magtanvendelser er nødvendig for institutioner mv. i forhold til at kunne udvikle og benytte alternativer til magtanvendelser og hele tiden arbejde på at bruge mindst indgribende foranstaltninger.

Vi ved som forening, at der desværre kan udvikle sig en uheldig kultur på nogle institutioner og bosteder hvor magtanvendelser normaliseres. Ansatte forrås og der opstår omsorgstræthed og udbrændte medarbejdere.

Vi repræsenterer som forening de måske mest sårbare mennesker i samfundet: Nemlig mennesker som ikke har et udviklet funktionelt sprog, med lav intelligens (IQ) og mennesker som i det store hele lever deres liv afsondret fra resten af verden. Det er mennesker som ikke selv kan gøre opmærksom på unødige magtanvendelse og ikke kan fortælle om hvilket liv de lever. Derfor har samfundet, herunder kommunalbestyrelsen, et skærpet ansvar i forhold til at følge op på, hvordan disse samfundsborgere behandles, samt at de behandles i overensstemmelse med handicapkonventionen.

Vi ved det kræver ressourcer og højt specialiseret viden at skræddersy specialpædagogiske indsatser til målgruppen. Men vi ved også at indsatser virker og kan føre til beboere i trivsel, der kan samarbejde om næsten alt, til glæde for beboere, såvel som for ansatte.

Vi ved erfaringsmæssigt, at det kan være svært at tiltrække kvalificeret personale til bosteder. Vi er dybt bekymret for at lovforslaget vil føre til mere magtanvendelse, flere udadreagerende beboere som skaber flere risikosituationer for ansatte. Et ringere arbejdsmiljø vil formentlig forstærke rekrutteringskrisen og sende flere medarbejdere hjem med sygdomsmeldinger, til skade for vores målgruppe.

26-03-2024

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

Dokumentation og åbenhed omkring brug af magtanvendelser kan omvendt på det gode bosted skabe tillid mellem pårørende og ansatte. Det kan føre til overvejelse om behov for efteruddannelse eller evaluering med henblik på at højne fagligheden.

Vi vil gerne minde om, at en magtanvendelse – fastspænding, indelåsning, fastholdelse – ikke føles mindre traumatiserende blot fordi man har lav IQ og begrænset/intet funktionelt sprog. Mennesker som ikke kan bearbejde eller forstå en magtanvendelse via efterfølgende samtale, de efterlades et langt værre sted mentalt. For dem vil enhver magtanvendelse være latent og uforståelig. Ingen mennesker kan tåle at blive indelåst op til 12 timer i døgnnet uden at kunne forstå hvorfor og uden at være dømt for noget som helst.

For vores målgruppe (autisme med lav IQ og/eller manglende/begrænset funktionelt sprog) er mange magtanvendelser mulige at forebygger.

Magtanvendelser kan undgås/reduceres ved forebyggelse. Forebyggelse kan fx bestå af kommunikationsindsatser, boligindretning, aktivering i hverdagen, adækvat adgang til somatikken, herunder hyppige tandlægebesøg og sundhedstjek samt løbende evaluering af borgerens trivsel. Det er derfor ikke fyldestgørende at vurdere om en magtanvendelse er legitim i en konkret situation. Der er også behov for en løbende evaluering af hvorvidt forebyggende ændringer i en borgers liv kan overflødigøre eller reducere hyppigheden af en magtanvendelse. Mange af lovændringer vil skabe mindre incitament til forebyggelse, hvilket vi uddyber løbende.

Vedrørende ændringsforslag om ”kortvarig fastholdelse i personlige hygiejne-situationer”

Vi ser som forening med stærk bekymring på, at loven vil ophæve reglerne om midlertidighed af alle forhåndsgodkendte magtanvendelser i forbindelse med hygiejne-rutiner jf. særligt forslag §1 nr. 50 hvori tidsbegrænsning udgår. Vi repræsenterer borgere, som har ingen eller stærkt nedsat forståelse for sundhed og hygiejne – borgere med minimalt eller intet sprog og lav IQ. Men langt de fleste borgere kan ved en socialpædagogisk indsats lære at samarbejde om alt fra tandbørstning til toiletbesøg. Det er uproportionalt at det skal være tidsubestemt, at et bosted kan benytte magtanvendelse i sådanne situationer – vel at mærke uden at have en plan for, hvordan en borger lærer at samarbejde. Uden en socialpædagogisk indsats vil en magtanvendelse kunne fortsætte i årevis. Med en socialpædagogisk indsats kan den fases ud, til glæde for en borger, der lærer at mestre. Forslaget lugter af en midlertidig spareøvelse, hvor personaleudgifter til ekstra tid til at lære en borger at samarbejde om håndvask spares nu og her, samt et bosted sparer penge til specialpædagogisk efteruddannelse i pædagogiske tilgange til at lære borgere selvhjælp og samarbejde. Men på lang sigt er det fordyrende, da mennesker i vores målgruppe har livslang læring og nogle lærer måske først at børste egne tænder som 30-årige. Det vil også være fordyrende ikke at sætte rigtigt ind, da borgere som udsættes for daglige magtanvendelser oftere slår, til skade for ansatte.

Vi repræsenterer borgere som kan have livslang læring. Ingen kommunalbestyrelse kan vurdere hvorvidt en udviklingshæmmet borger skal udsættes for magtanvendelse ved tandbørstning 10, 20 eller 30 år ude i fremtiden. Derfor ser vi det som i strid med menneskerettighederne, hvis man vedtager en lov, som betyder, at borgere tidsubegrænset kan udsættes for magtanvendelse, som ikke

26-03-2024

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

løbende vurderes i forhold til nødvendigheden og som ikke løbende vurderes i forhold til mindre vidtgående tilgange.

Generelt om låsning af døre/kamerakig:

Det fremgår ikke af udkast til lovtekst at proportionalitetsprincippet (dvs. afvejning mellem nødvendigheden af magtanvendelse overfor hensyn til omsorg og tryghed for beboere) er gældende i alle tilfælde hvor man låser / indespærre eller begrænser bevægelsesfrihed for en beboer. Det samme er tilfældet i forhold til kamerakig.

Vores målgruppe tilhører en gruppe, som vil kunne være til fare for sig selv, hele livet, hvis de færdes uledsaget i det offentlige rum. Men også for vores målgruppe kan alternativer til låste døre og kamerakig være at foretrække. Vores forening repræsenterer mennesker, som kan være mentalt ned til under et år. Der vil hver dag gennem deres liv være adfærd, som er problemskabende – ligesom der er for børn vuggestue og børnehavealderen. Med de fremsatte lovændringer vil det i praksis være muligt at låse disse borgere ind 12 timer i døgnet på eget værelse/bolig med henvisning til opførelse, der er forventelig pga. deres handicap. Det kan være alt fra at have høje glædesudbrud (såkaldt upassende vokalisering), at hoppe på borde af glæde eller slikke på vinduer. Det er en del af deres handicap, at de skal have socialpædagogisk støtte samt tilpasset boligindretning således, at der opstilles alternativer til problemskabende adfærd af denne type. Det kan være en tur ud i en sansehøve eller en gymnastiksal. Lovændringsforslaget giver carte blanche til at indespærre mennesker halvdelen(!) af døgnet, som direkte konsekvens af deres handicap.

Vi mener derfor, at alle lovændringer om indelåsning bør trækkes. Generelt mener vi også, at alle tilfælde af låsning af døre / begrænsning af frihed / kamerakig kun må finde sted hvis andre mindre indgribende foranstaltninger har vist sig at være utilstrækkelige. Vi mener også at der i forbindelse med brug af låste døre eller overvejelse herom, skal udarbejdes en handleplan for, hvilke socialpædagogiske indsatser, der kan erstatte låste døre. Dokumentation er forudsætningen for, at man systematisk kan arbejde med alternativer til låste døre – enten i form af ny boligindretning eller tilrettelægge af socialpædagogiske alternativer til magtanvendelser eller mindre indgribende foranstaltninger.

Dokumentation er også nødvendig for at kommuner kan få overblik samt vidensdeling på tværs af landet. Vi har behov for løbende opdatering af gode løsninger, der kan nedbringe antallet af magtanvendelser.

Vi er bekymrede for, at kamera-kig kan blive en spareøvelse, hvor en ansat fx skal kigge på 5 vågne beboere på egne værelser i stedet for 2-3 ansatte, som kan stå for aktiviteter på fællesarealer.

Fastspænding med sele

Vi mener, at der bør være en undtagelse for vores målgruppe i den nye paragraf. Fastspænding i situationer hvor en socialpædagogisk indsats kan træde i stedet, bør ikke være omfattet af de nye regler. Mange i vores målgruppe har såkaldt psykomotorisk retardering og vil derfor teknisk set være omfattet af reglerne om fastspænding med sele: De kan have pludselige bevægelser og de kan spontant rejse sig og falde ud af en trækvogn eller lign. fordi de ikke kan konsekvensberegne. Vi

26-03-2024

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

kender til eksempler på at borgere spændes fast til spisebordsstolen (uden at gøre modstand) fordi de kan finde på at rejse sig og løbe rundt ved spisesituationer.

Her bør det være en afvejning om det ikke er bedre at lære en borger at blive siddende i situationerne. Eller alternativt gå med en ansat i hånden i stedet for at sidde i en trækvogn. Fastspænding skal derfor ses som en magtanvendelse.

Vi tænker ikke, at vores målgruppe er tænkt som del af ændringerne for regler om seler, men læser man lovens tekst, så falder de inden for beskrivelserne af, hvornår den kan benyttes.

På samme måde mener vi også, at borgere på beroligende medicin skal undtages, da passivitet kan skyldes medicinen.

Dokumentation i det nye nævn

Vi er uforstående over for, hvad et nyt nævn kan bidrage med. Vi mener som forening at nuværende praksis skal bibeholdes, nemlig at sager behandles i Familieretshuset.

Oprettes det nye nævn, så er vi generelt bekymrede for, at afgørelserne bliver snævre. Et nævn bør ikke alene tage stilling til hvorvidt den enkelte magtanvendelse var/er berettiget, men have en helhedsorienteret tilgang. Derfor bør der ud over lovforslagets opstilling af dokumentationskrav også være krav om udarbejdelse af en plan for, hvordan magtanvendelsen kan undgås i fremtiden for den konkrete borger, og hvis det ikke er aktuelt, så for andre borgere i lignende situationer.

Har et bosted/ en institution ikke har kompetencerne til at udarbejde en sådan plan kan nævnet evt. henvise til VISO eller anden rådgivende instans.

Vi ser som forening ofte at problemskabende adfærd betragtes med en såkaldt ”silo-tilgang”, dvs. med et snævert blik på de problematiske situationer. Eksempelvis kan det være så konkret, som at et menneske ikke får bevægelse nok og derfor bliver udadreagerende. Derfor er det ofte ikke nok at vurdere, hvorvidt det fx er legitimt at stoppe en beboer i at slå ud efter en anden beboer. Der skal laves også laves en plan for, hvad der kan sættes i stedet således, at der ikke længere opstår situationer med behov for magtanvendelse.

Vi ønsker at nævnet kan anerkende at en borger har været udsat for en magtudøvelse, der måske var eneste løsning for en ansat i den givne situation, men som skal forebygges fremadrettet.

Fysisk guidning

Vi er ærgerlige over at hverken nuværende lovtekst eller ændringsforslag adresserer behovet for løbende evaluering af fysisk guidning i forbindelse med i tilfælde af grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd. Der findes mange mindre indgribende typer af guidning, herunder brug af alternativ kommunikation (visualisering, time-timere, socialpædagogik m.v.). Har man ikke et løbende overblik over hyppigheden af fysisk guidning, så er der intet at måle omfanget op imod og der er intet incitament til at sætte ind med ressourcer i forhold til at nedbringe brugen af fysisk guidning – således at det kun bruges som sidste udvej.

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

Orienteringspligt

Vi er undrende over at orienteringspligten om magtanvendelse kan bortfalde på beboers ønske. Vi opfordrer til at lovændringsforslaget differentierer mellem mennesker med stærkt kognitiv nedsættelse og andre grupper af mennesker under værgemål. Et menneske i vores målgruppe kan ikke overskue eller forstå konsekvenserne af at samtykke til bortfald af orienteringspligt. Derfor bør borgere med lav IQ eller med stærk svækket funktionelt sprog være undtaget denne paragraf. Vi er bekymrede for, at det kan føre til magtmisbrug, selv hvis en borger har en smule sprog og forstår situationen: Denne kan komme til at samtykke pga. skam over egen opførsel. Også selv om den problematiske adfærd ikke står mål med magtanvendelsen.

Vi mener alternativt, at der i stedet kan fremsættes et lovforslag om, at en værge kan give samtykke til at en borger selv bestemmer hvorvidt magtanvendelse skal medføre orientering til værgen.

Flytning /opsigelse af borger der ikke selv kan give samtykke

I begrundelse for udkast til lovforslag fremhæves at man ønsker ”en mere effektiv ressourceudnyttelse. Det gælder bl.a. forslag om anvendelse [...] optagelse i særlige botilbud med en værges samtykke”

Det har samklang med delkonklusionsrapporten fra ekspertudvalget på socialområdet, der udkom i forsommeren. Her anbefales at kommunens økonomi også gerne må være en parameter i placeringen af borgere, og at det derfor skal være lettere at flytte en borger fra sin bopæl, hvis bopælen er på et bosted.

Vores målgruppe er blandt landets mest støttekrævende borgere, også når de er i trivsel. Når de som voksne visiteres til et tilbud, skyldes det er i målgruppen til tilbuddet, grundet en varig funktionsnedsættelse.

Vi bemærker at flytning dog ikke kan ske uden samtykke fra en værge. Men det er stadig et problem, da mange i vores målgruppe har professionelle værger.

En professionel værge kan reelt være værge for mange hundrede mennesker på en gang og har måske aldrig eller kun sjældent mødt personen under værgemål. Her er det ikke sikkert at en værge er garant for en forkert flytning af en borger.

Man skal huske på at der er tale om menneskers hjem og vi er bekymrede for at de mest støttekrævende borger uden stærke pårørende kan ryge ud i en flyttekarrusel, hvor kommunen forsøger at matche med billigere mindre specialiserede tilbud, med mistrivsel og belastningsskadede borgere til følge. Vi kan samtidig være bekymrede for, at der i fremtiden - hvis eller når flytninger bliver mere almindeligt – kan opstå et ubehageligt pres fra kommune eller bosted på pårørende-værger, hvis pårørende ikke vil samtykke til en unødigt flytning. Det vil få konsekvenser for samarbejdet.

Vi gør opmærksom på at det i dag jf. servicelovens § 131 er muligt at træffe afgørelse om flytning af en borger, hvis borgeren ikke er velplaceret. (Familierechtsretshuset kan i dag, dog ikke træffe beslutning om at flytte en borger af hensyn til kommunens økonomi). Vi mener at lovforslag om flytning af borger jf. § 129 b, stk. 1. m.v. bør udgå.

Hørings svar – Foreningen Svær Autisme

En spareøvelse?

Vi er som forening noget bekymrede over de ”tomme” tekstpassager i forhold til beregningen af lovændringernes økonomiske konsekvenser. Vi ved, at vores målgruppe er dyr i drift. Det er dyrt at skabe et værdigt og meningsfuldt liv for mennesker, som har et indgribende kognitivt handicap.

Det er derfor efter vores overbevisning en vildfarelse at tro, at man kan spare penge på disse borgere (uden mere mistrivsel) gennem øget hjemmel til udokumenteret og forhåndsgodkendt magtanvendelse.

Vi er bekymrede for, at lovforslaget vil blive brugt til at skære i antallet af ansatte-timer på bosteder med henvisning til, at ansatte fremover ikke skal dokumentere nær så meget. For vi ved at vores forenings målgruppe kræver løbende dokumentation for at have et godt liv. Derfor er vi bekymrede for, at forslaget vil formentlig betyde færre varme hænder for vores målgruppe.

Vi tror ikke, at det bliver billigere for samfundet at udsætte mennesker for mere magtanvendelse. Hverken på kort eller lang sigt.

Vi mener, at lovforslaget skal udskydes indtil embedsværket, har beregnet konsekvenser af den fremsatte lovforslag.

Vi mener også, at hvis en lovgivning fremsættes med henblik på besparelser, så bør det fremgå af forarbejderne og begrundelsen for fremsættelse af lovforslaget.

Vi opfordrer herunder til, at man standser behandlingen af lovforslaget til Ekspertgruppen på Socialområdet har udgivet deres evaluering, så interesseorganisationer og politikere har mulighed for at læse og drøfte evalueringen, herunder dens forslag til besparelser, inden der fremsættes eller vedtages lovgivning på området.